

Beretning 2008

Det forløbne år har været præget af en form for konsolidering, både hvis vi ser på skolen her, og også hvis vi betragter udefra kommende hændelser f.eks. fra Undervisningsministeriet.

Årene forud har jo været præget af store forandringer på vores skole, så det er godt nok med lidt mere rolige perioder ind i mellem. Vi må erkende, at vi lever i en forandringskultur, og forandringerne kommer stadig hyppigere og med stadig større styrke. Det kan være svært som individ at følge med til alle disse forandringer hele tiden, men som skole har vi vel grundlæggende to muligheder, enten at følge med i de forandringer der sker omkring og eller at give op. Og da vi ikke har lyst til det sidste må konsekvensen være, at der også vil komme forandringer i fremtiden.

Undervisningsinspektør Jørgen Højer i Undervisningsministeriet har udtrykt det i 3 teser – hedder det vist på nudansk- om efterskolen:

1. I må skabe ny historie.
2. I må styrke jeres legitimitet.
3. I skal fortsat placere efterskolen i forhold til det øvrige uddannelsessystem.

Det lykkedes os sidste år at skabe ny historie med vores nye værksteder, men vi må til stadighed spørge os selv: Hvornår er den historie ikke ny mere? Så skal der noget nyt til.

Vi får som skoleform et betragteligt statstilskud. Det gør vi så længe, vi udfører et godt stykke arbejde, som ikke udføres billiger af andre. Her er jeg nok ikke så bekymret for denne skoles legitimitet eller for specialefterskolerne som sådan.

Med de tiltag der er gjort i løbet af de sidste år mener vi at have placeret Hobro Efterskole i forhold til det øvrige uddannelsessystem, men vi skal til stadighed være opmærksom på, hvad der sker i uddannelsessystemet i øvrigt og være klar til at agere herpå.

For tiden er der overvejelser i gang på om den nye ungdomsuddannelse, der sikrer et uddannelses tilbud for unge med særlige behov, er noget, vi skal gå ind i og være en del af.

Vi har valgt igen i år at være eksamensfri skole, hvor alle går til prøve. Formanden for Efterskoleforeningen udtrykker det således om eksamensfrie skole: *”De udtrykker selvstændige valg og et mod til at gennemføre forløb ud fra deres mål og ønsker. Netop heri kan fremtidens pædagogiske guldkorn ligge.”*

Vi er med beslutningen om eksamensfri skole godt på vej mod at arbejde med elevernes realkompetencer. *”Realkompetence omfatter en persons samlede viden, færdigheder og kompetencer, uanset hvor og hvordan de er erhvervet.”* Her er vi inde på ny lovgivning, der ikke direkte berører efterskolen, men mere voksenuddannelserne. Men da vi skal placere os i forhold til det øvrige uddannelsessystem, og da vi har som målsætning, at alle vore elever skal have en form for ungdomsuddannelse, er det et område, vi også bliver nødt til at arbejde med.

Selvevalueringen i år sætter fokus på elevernes faglige udbytte. Både af den teoretiske undervisning og af undervisningen i værkstederne. Desuden har vi valgt de næste fem år at måle på flg.:

1. Hvor mange elever er her fra skolestart til skoleslut?
2. Hvor mange elever kommer i gang med en ungdomsuddannelse efter Hobro Efterskole?
3. Hvor mange er tilfredse med deres værkstedsvalg?
4. Hvor mange elever får brug for eksterne hjælp i løbet af skoleåret?

5. Hvor stor og hvilken udskiftning er der blandt det pædagogiske personale?

Også på skolen her er der elever, der overtræder fællesskabets regler. Det resulterer nogle gange i at elever forlader os, enten de rejser selv, eller vi beder dem om at forlade skolen. Vi har i flere år haft fokus på at de elever, der af den ene eller anden grund forlader os, skulle have en god og fair behandling. Der er for sådanne tilfælde et regelsæt, der regulerer at den stærke part – nemlig skolen – skal tage hensyn til og til en vis grad beskytte den svage part – nemlig eleven. Det er efterhånden indarbejdet og fungerer godt.

Det næste spørgsmål er så, om man i alle tilfælde hvor skolens regler er overtrådt, skal bede eleven forlade skolen. Eller skal vi som gode pædagoger vejlede og undervise de unge i, at det de har gjort er forkert, hvilke konsekvenser det måske har for andre, og hvordan de i fremtiden kan undgå at komme i en lignede situation.

I lighed med en gang tidligere har vi i år haft et undervisningsforløb for en gruppe elever, der havde overtrådt skolens regler, således at de kunne få mulighed for at rette op på fejltagelserne og dermed få en ny chance. I bestyrelsen er vi stolte over, at repræsentere en skole der også tager sådanne problemer på sig og tager dem alvorlig og finder en løsning, der nok ikke umiddelbart er den letteste, men som på sigt forhåbentlig er den bedste for eleverne. Der er dejligt, at vi har et personale, der er så engagerede i deres arbejde.

Arbejdstilsynet har haft lidt kig på vore beslægtede skoler i det forløbne år på sådanne områder, at udfaldet i høj grad også ville berøre os. I den første sag havde man kig på, at eleverne hjalp til med rengøringen af skolen. Jeg er helt på det rene med, at eleverne ikke må benyttes som billig eller gratis arbejdskraft, men at rengøringen skal indgå i en pædagogisk sammenhæng. Men undervisning i teoretisk rengøring giver ikke nogen mening – i hvert fald slet ikke for vore elever. Det er nu nemmere at forstå, når man selv må få fingrene ned i gulvspanden. Heldigvis er det stadig sådan, at eleverne må få praktisk undervisning i rengøring, og det har så som konsekvens, at skolen bliver rengjort i visse områder.

Den anden sag vedrørte svejseværkstedet på Baunebakkeskolen, der blev lukket, fordi det var farligt for eleverne. Det ville jo unægtelig være ærgerligt, hvis vi også blev mødt med samme krav om at lukke vores nybyggede smedeværksted. Heldigvis blev Arbejdstilsynets beslutning annulleret af Arbejds miljøklagenævnet, og vi kan således også på dette område forsætte værkstedsundervisningen. Det kunne måske også betegnes som lidt mærkeligt, at det i givet fald var for farligt for eleverne at opholde sig i vores værksted, men hvis de gik i lære som smed efter sommerferien, kunne man vel ikke forestille sig, at de ikke måtte opholde sig i værkstedet. Jeg er helt på det rene med, at sikkerheden skal være i orden, og vi mener at vi opfylder alle sundheds- og sikkerhedsforskrifter.

Med jævne mellemrum diskuteres lederkrise i efterskolen – og således også i år. Nogle har kaldt forstanderrollen for Danmarks bedste job, og andre har talt om at forstanderen føler sig alene og svigtet af sin bestyrelse. Efterskoleforeningen har i den anledning opfordret os til at kigge organisationen efter i sømmene og spørge os selv:

1. Kan I undvære jeres forstander i et halvt år, uden at det går ud over elever og medarbejdere? Jeg tror ikke, vores skole vil være helt upåvirket af, at vores forstander var borte i et halvt år – jeg håber det heller ikke, men hvis spørgsmålet går på, om vi ved, hvad vi skal gøre, hvis noget sådant skulle indtræffe, og om skolen ville kunne køre videre, så er svaret ja. Vi har en

stedfortræder for forstanderen, som er klar til at blive konstitueret som forstander og tage det pædagogiske ansvar, og vi har en bestyrelse, der er klar til at konstituere i påkomne tilfælde. Og jeg er også sikker på, vi har nogle medarbejdere, der vil yde deres yderste for at skolen skulle køre videre.

2. Har I tilstrækkelig med lederressourcer til administrativ ledelse, til pædagogisk ledelse og til at udvikle skolen?

Her er svaret ja. Vi har en forretningsfører, der på glimrende vis forestår den administrative ledelse, og en forstander der kan det der med pædagogik og med udvikling.

3. Råder I over de kompetencer i bestyrelsen, som skolen har brug for?

Her mener jeg også at svaret er ja. Ingen kan vide alt, men der er stor bredde i bestyrelsens indfaldsvinkler, så vi er i stand til at sparre forstanderen i de fleste situationer. Og frem for alt har vi vist, at vi kan samarbejde – også i krisesituationer.

Om Hobro Efterskole så er Danmarks bedste arbejdsplads, skal jeg ikke sætte mig til dommer over.

I hvert fald på et punkt håber jeg, vi har gjort arbejdspladsen bedre, nemlig derved at det teknisk administrative personale har fået ensartethed og gennemskuelighed i deres ansættelser. Det har været et ønske fra personalet i mange år – og med god ret. Der findes ikke nogle centrale aftaler på området, og Efterskoleforeningen lovede for år tilbage, at man ville forsøge sig med et inspirationspapir, som vi kunne læne os op ad, men det er aldrig blevet til noget. Der kan man sige, at vi måtte i gang med at opfinde den dybe tallerken.

Det viste sig – da vi begyndte at kigge på det – at personalet var blevet ansat på lidt tilfældige aftaler. Det var svært at se en rød tråd gennem ansættelseskontrakterne, og det er også klart, at der vil være forskellige forventninger til udfaldet af sådan et generelt eftersyn af ansættelsesforholdene. Det lykkedes at finde frem til et aftalepapir, der regulerer løn- og ansættelsesforhold for det teknisk administrative personale, som både medarbejderne og bestyrelsen kunne tiltræde. Nu kan jeg læse at Efterskoleforeningen igen vil i gang med at se på området – måske skulle vi tilbyde vores hjælp.

Dette forår har også budt på overenskomstforhandlinger. Det ser heldigvis ud til at ende fredeligt på vores område. De magiske 12,8 % har været omdrejningspunktet i alle forhandlingerne på det offentlige område, med dertil kommer de lokale forhold.

Efterskolelærerne har de sidste år gjort gældende, at de mente at have et lønefterslæb i forhold til deres kolleger i folkeskolen. Vores lærere, bakket op af lærerforeningen, har ment, at et sådant lønefterslæb skulle kompenseres ved lokallønsforhandlingerne her på skolen.

Over for det har bestyrelsen gjort gældende, at vi gerne ville støtte lærerne i, at de skulle have en løn sammenlignelig med deres kolleger i folkeskolen, men at det var ved det central forhandlingsbord, man måtte klare den sag.

Jeg har derfor med tilfredshed bemærket, at formanden for Frie Skolers Lærerforening om det netop indgåede overenskomstforlig har udtalt: *”Hvad angår lønudviklingen matcher vi forliget i folkeskolen, og det er på nogle områder endda bedre, og vi har fået indhentet en del af det løngab, der allerede eksisterede.”*

Det er i forliget endvidere aftalt, at 2,7 % af skolens lønsum skal udbetales i lokale tillæg, såkaldt lokalløn. Men da Hobro Efterskole allerede udbetaler mere end 2,7 % i lokalløn, så har vi ingen problemer med den del af forliget. Det blev en lidt dyr aftale, og jeg ved godt, vi ikke bliver kompenseret for det i statstilskuddet, men selv skal finde pengene, så det kommer vi til at bakke med i de kommende års budgetter, men jeg håber der er ro på området de næste tre år.

Som bekendt er alle skolens lån med variabel rente. Det har indtil nu været det billigste, men det kræver selvfølgelig, at vi konstant er agtpågivende med hensyn til at følge udviklingen på markedet. Og med uroen på det amerikanske bolig- og lånemarked er storpolitikken pludselig blevet aktuel at forholde sig til på Hobro Efterskole. Der er kommet mange nye låneprodukter til, og vi er nu inde i en fase, hvor vi kraftigt overvejer, hvad der skal ske med vore lån. Det er blevet yderligere kompliceret af, at reglerne for belåning er lavet om, således at kreditforeningen ved vurderingen af vores kreditværdighed går ud fra, hvilken husleje skolen vil kunne indbringe ved udlejning til anden side. Det er nok et begrænset publikum, der kunne have interesse i at leje en tom efterskole i Skellerup, og dermed kommer vores kreditværdighed under pres. Men hvad så med den fremtidige udbygning af skolen? Hvordan får vi det finansieret? Vi er netop nu i gang med at kigge på skolens langsigtede udbygningsplan, og hvordan vores lån skal sammensættes.

Regnskabet viser et overskud på 556.000 kr. svarende til en overskudsgrad på 3,4 %. Vi lever ikke helt op til målsætningen om 4 %, men året har været præget af to ekstraordinære udgiftsposter. Dels har der i personalet desværre været en del forskelligartet sygdom, der har medført udgifter til vikar, og dels har vi i forbindelse med færdiggørelse af vores byggeprojekt omkring de nye værksteder for det første bevilliget ekstra penge til færdiggørelse af det, vi kunne kalde udenoms-arealer, og for det andet har vi straksafskrevet de sidste regninger. Det har samlet medført at vedligeholdelseskontoen er overskredet. I lyset af at det kan betragtes som et engangsfænomen og ikke et strukturelt problem, at vi ikke nåede målet om de 4 %, vil bestyrelsen betegne resultatet som tilfredsstillende. Skolen har i 2007 beskæftiget 31,3 årsværk heraf er 24 % ansat på særlige vilkår.

Lad mig slutte med på bestyrelsens vegne at takke alle medarbejdere for et godt og veludført arbejde og for med- og modspil i årets løb. Jeg vil gerne takke for jeres villighed til at være med til at udvikle skolen. Specielt vil jeg gerne takke vores forstander for din måde at lede skolen på og for dit engagement i skolen. Jeg vil også gerne takke bestyrelsen for arbejdet i årets løb, skolens samarbejdspartnere for den tillid I har vist skolen i årets løb og pressen for jeres interesse for skolen.

Hermed overlader jeg bestyrelsens beretning til generalforsamlingens behandling.